

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

HOLSTEBRO KOMMUNALE SKOLER 1949

Årsberetning for skoleåret

---

1. august 1948 til 31. juli 1949

HOLSTEBRO KOMMUNALE SKOLER 1949

Årsberetning for skoleåret

---

1. august 1948 til 31. juli 1949

Skolekommissionen:

Sognepræst *Johs. Sørensen*, formand.
Skatteinspektør *N. P. Pedersen*, næstformand.
Købmand *Johan Hansen*.
Kasserer *Gustav Jacobsen*.
Fru konstruktør *Jensen*.

Skoleudvalget:

Viceinspektør *C. A. Langmack*, formand.
Overassistent *N. K. Larsen*.
Cigarsorterer *Poul O. Nilsson*.

Kontortider:

Borgerskolen: Skoleinspektør *A. Jensen*.
Kl. 11–12. Telefon 219. Privat 401.

Mellem- og Realskolen: Skoleinspektør *J. Ø. Agersø*.
Kl. 11–12. Telefon 359. Privat 76.

Lærerrådene:

Lærer *Becher*: Formand for fælleslærerrådet.

Lærer *Ohlendorff*: Formand for Mellem- og Realskolen
lærerråd.

Lærer *Becher*: Formand for Borgerskolens lærerråd.

I skoleåret 1948-49

havde skolerne følgende antal klasser:

Borgerskolen:

Grundskolen:

1. klasse	8 kl.
2. do.	8 »
3. do.	8 »
4. do.	8 »
5. do.	8 »
	<hr/>
	40 kl.

Den eksamensfri Mellemskole:

1. f. klasse	4 kl.
2. f. do.	4 »
3. f. do.	1 »
	<hr/>
	9 kl.

Mellem- og Realskolen:

I. klasser	4 kl.
II. do.	4 »
III. do.	3 »
IV. do.	1 »
Rkl.	2 »
	<hr/>
	14 kl.

Byens skoler ialt: 63 klasser.

Børneantallet den 1. januar 1949.

	Dreng	Piger	Til- sammen
Borgerskolen:			
Under undervisningspligtig alder	65	42	107
I do. do.	599	607	1206
Over do. do.	5	0	5
	669	649	1318
Mellem- og Realskolen:			
I undervisningspligtig alder....	105	90	195
Over do. do.	56	66	122
	161	156	317
I byens skoler ialt.....	830	805	1635
Deraf er fra andre kommuner:			
I Borgerskolen.....	13	8	21
I Mellem- og Realskolen.....	17	24	41

Afgang og tilgang.

I årets løb er der fra andre skoler optaget 4 elever i Mellem- og Realskolen, medens der er gået 17 ud, heraf 5 på grund af flytning og 12 grundet på skolepligtens ophør.

I Borgerskolen er der i tiden fra 1. august 1948 til 31. juli 1949 indmeldt 302 elever, hvoraf de 226, 112 drenge og 114 piger, er nyindmeldte.

I samme tidsrum er udmeldt 291 elever, hvoraf de 81 er udmeldt ved skolegangens ophør og 100 ved bortflytning, mens 106 overførtes til Mellem- og Realskolen og 4 til Struer gymnasium.

I 1949 meldte der sig fra Borgerskolen 163 elever til optagelse i Mellem- og Realskolen. Deraf bestod 106 optagelsesprøven.

12 udenbys elever bestod prøven, hvorefter der i skoleåret 1949–50 bliver 4 mellemskoleklasser på første trin.

Børnenes forsømmelser i 1948.

Borgerskolen:

På grund af sygdom	17958	dage
Af anden lovlig grund	1276	»
Uden lovlig grund	913	»

Mellem- og Realskolen:

På grund af sygdom	2215	dage
Af anden lovlig grund	160	»
Uden lovlig grund	10	»

Bøden for ulovlig forsømmelse er mindst 1 kr. pr. dag. Den kan stige til 3 kr. pr. dag i gentagelsestilfælde.

Den, der er ansvarlig for et barns undervisning, har pligt til personligt eller skriftligt snarest at give skolen meddelelse om grunden til barnets forsømmelse. Ved langvarig sygdom eller ved gentagne kortere forsømmelser på grund af sygdom kan skolen forlange lægeattest.

Overgang til eksamensmellemskolen. Efter skoleplanen foregår overgangen til eksamensmellemskolen som regel fra 5. grundskoleklasse. Elever med de fornødne kundskaber og tilstrækkelig modenhed kan dog gå over fra 4. grundskoleklasse.

De skal alle først bestå en optagelsesprøve.

Udskrivning af Mellem- og Realskolen kan ikke finde sted før efter bestået mellemskoleeksamen eller efter realeksamen, hvis man har begyndt i realklassen.

I undtagelsestilfælde kan skolekommissionen efter skriftlig ansøgning tillade udskrivning af en elev, der ikke har evner til at tage mellemskoleeksamen, ved et skoleårs slutning efter det fyldte 14. år. I løbet af et skoleår er al udskrivning udelukket.

Eksaminer. I maj—juni 1949 bestod 33 elever realeksamen, medens 23 elever bestod mellemskoleeksamen. Af disse fortsatte 13 i realklassen, mens resten gik ud af skolen.

Realeksamen 1949.

Realklasse a.

1. Bjarne Christensen	13,85 mg
2. Elsa Schantz Christensen	13,90 mg
3. Kristen Haunstrup Christensen	14,55 ug÷
4. Inger Jensen	12,36 g×
5. Jørgen Herrup Jensen	14,01 mg
6. Marit Jespersen	14,09 mg
7. Hans Justesen	13,22 mg÷
8. Eigil Koertz	13,10 mg÷
9. Jens Ove Madsen	14,54 ug÷
10. Else Nielsen	13,41 mg÷
11. Bent Kongsgaard Pedersen	14,07 mg
12. Grete Lindskov Pedersen	14,07 mg
13. Ritha Poulsen	13,21 mg÷
14. Astrid Ringgaard	12,79 g×
15. Inger Schmidt	13,92 mg
16. Herdis Trabjerg	13,95 mg

Realklasse b.

1. Poul Andersen	13,22 mg÷
2. Thorkild Dalgaard Andersen	13,07 mg÷
3. Lizzie Bramm	13,51 mg÷
4. Gerda Christensen	13,11 mg÷
5. Inge Lise Christensen	12,58 g×
6. Lilly Christiansen	13,80 mg
7. Peter Ejskjær	12,50 g×
8. Helga Gade	14,73 ug÷
9. Rigmor Gundfeldt	14,15 mg
10. Aase Holm	13,54 mg÷

11. Erik Jørgensen	12,24 g
12. Jørgen Lauritsen	14,02 mg
13. Rita Møller Madsen	14,26 mg ×
14. Preben Mikkelsen	14,21 mg ×
15. Kirsten Olsen	13,06 mg ÷
16. Johannes Pedersen	13,93 mg
17. Kirsten Pedersen	13,60 mg ÷

Mellemskoleeksamen 1949.

IV. mellemskoleklasse.

1. Emil Agerskov	14,44 mg ×
2. Johannes Andersen	13,32 mg ÷
3. Kirsten Bertelsen	13,87 mg
4. Aage Danielsen	12,90 g ×
5. Harry Frandsen	13,91 mg
6. Jørgen From	14,03 mg
7. Hans Hansen	13,75 mg
8. Erik Jensen	13,22 mg ÷
9. Niels Jørgen Jensen	13,90 mg
10. Vagn Jensen	14,07 mg
11. Ella Madsbjerg Kristensen	12,95 g ×
12. Else Kviesgaard	12,95 g ×
13. Bent Larsen	14,52 ug ÷
14. Aage Lauritsen	13,58 mg ÷
15. Niels Lindberg	12,67 g ×
16. Simon Lægaard	14,13 mg
17. Henning Madsen	13,82 mg
18. Kaj Egon Nielsen	13,26 mg ÷
19. Birte Pedersen	13,60 mg ÷
20. Arthur Poulsen	13,64 mg ÷
21. Anna Steffensen	14,34 mg ×
22. Johannes Stidsen	14,25 mg ×
23. Evald Thorsen	13,66 mg ÷

For at bestå kræves til realeksamen 11,00 points.

Til mellemskoleeksamen kræves 10,75 points.

Censorer ved mellemskole- og realeksamen 1949.

Beskikkede af ministeriet:

Lærer M. Jensen, Saksøbing. Lektor K. Christensen, Svendborg. Skoleinspektør C. Nielsen, Randers. Lektor Nedergaard, København. Rektor Brudsig, Nykøbing M. Forstander Stenberdt, Hillerød. Kommunalærer J. Andreasen, Hellerup. Overlærer H. Jørgensen, Aalborg. Forstander Alkjær, Charlottenlund. Overlærer Eschelund, Valby. Overlærer A. K. Jørgensen, Holbæk. Overlærer Magda Petersen, Rødning. Skoleinspektør Søby, Marstal.

Indbudte af skolen og godkendte af undervisningsinspektøren:

Fra Skive: Skoleinspektør Sørensen. Overlærerne Wiinberg og Aage Pedersen. Kommunalærerne J. Nybro og Herluf Thomsen.

Fra Ringkøbing: Viceinspektør Hagbard. Overlærer Bach. Kommunalærerne Johs. Søgaard, Kaj Mortensen og R. Laedofoged. Lærerinde, frk. D. Petersen.

Fra Lemvig: Overlærer H. Jensen. Kommunalærerne Svend Hansen, S. Houllind og S. Breddam.

Fra Struer: Skoleinspektør Nørgaard og Adjunkt Konradi.

Fra Nr. Nisum: Seminarielærer Hejbøl.

Fra Holstebro: Frk. Normark, frk. Bach og hr. Becher.

Et jubilæum.

Holstebro kommunale Mellemskole og Realskole har, siden sidste årsberetning udkom, i stilhed fejret et 40 års jubilæum, idet det første hold realister dimitteredes i sommeren 1909. Da det måske kan interessere nogle, har jeg her samlet nogle få oplysninger om skolen i de forløbne 40 år.

Skolens lærerpersonale var i 1909 følgende:

Overlærer:

J. Aldal. . . . . f. ¹²/₇ 1867. Afsk. ³¹/₇ 1933. Død 1940.

Lærere:

- J. P. Haahr . . . . . f. $\frac{2}{10}$ 1857. Afsk. $\frac{31}{8}$ 1927. Død 1932.
 J. M. Nielsen . . . . . f. $\frac{31}{10}$ 1862. Død 1921.
 Leth Danielsen . . . . . f. $\frac{7}{10}$ 1866. Afsk. 1933.
 N. M. Baden . . . . . f. $\frac{22}{6}$ 1870. Afsk. 1929. Død 1932.
 C. Dahl . . . . . f. $\frac{11}{6}$ 1871. Afsk. 1941.
 S. M. Lønneth . . . . . f. $\frac{14}{8}$ 1877. Til Silkeborg 1919.
 H. Humlum . . . . . f. $\frac{22}{10}$ 1879. Til Roskilde 1921.
 P. P. Elling . . . . . f. $\frac{17}{11}$ 1879. Afsked 1942.
 J. V. Skov . . . . . f. $\frac{11}{7}$ 1880. Til Hillerød 1915.
 K. Dalsgaard-Hansen f. $\frac{17}{7}$ 1880. Til Varde 1925.
 K. T. Hillers . . . . . f. $\frac{26}{8}$ 1883. Til Helsingør 1917.

Lærerinder:

- E. Spliid . . . . . f. $\frac{31}{5}$ 1851. Død 1925.
 K. Madsen . . . . . f. $\frac{20}{12}$ 1863. Afsk. 1929.
 J. Filskov . . . . . f. $\frac{21}{12}$ 1869. Til Sønderborg 1920.
 A. Olsen Hansen . . . f. $\frac{18}{3}$ 1880. (Senere fra Humlum).
 H. Lidemark . . . . . f. $\frac{11}{6}$ 1884. Afsk. 1948.
 A. J. Loft . . . . . f. $\frac{10}{8}$ 1886. Afsk. 1912.

Øvrige tidligere lærere ved Mellem- og Realskolen:

- H. Humlum . . . . . f. $\frac{22}{10}$ 1879. Til Roskilde 1921.
 K. Sølvsteen . . . . . f. $\frac{14}{3}$ 1870. Afsk. 1935.
 S. M. Søby . . . . . f. $\frac{10}{10}$ 1884. Til Marstal 1928.
 P. Christensen . . . . f. $\frac{26}{5}$ 1885. Til Fredericia 1913.
 S. Jensen . . . . . f. $\frac{13}{7}$ 1882. Død $\frac{7}{11}$ 1947.
 G. Krogh-Jensen . . . f. $\frac{27}{6}$ 1892. Nu overbibliotekar i Frederiksberg.
 C. M. Johansen . . . . f. $\frac{16}{5}$ 1887. Død $\frac{21}{4}$ 1949.
 H. A. Mortensen . . . f. $\frac{8}{3}$ 1888. Til Sønderborg 1920.
 A. Bjerre . . . . . f. $\frac{24}{5}$ 1889. Til Samsø 1947.
 A. H. Bro . . . . . f. $\frac{24}{7}$ 1889. Afsk. 1943.
 L. Foss . . . . . f. $\frac{30}{6}$ 1875. Død $\frac{18}{6}$ 1941.
 H. C. V. Christiansen f. $\frac{11}{7}$ 1892. Død $\frac{3}{6}$ 1940.
 L. J. Johansen . . . . f. $\frac{18}{6}$ 1894. Til Grenå 1929.
 L. Bunde Nielsen . . . f. $\frac{27}{5}$ 1903. Til Lyngby 1936.

- A. Nygaard Hansen. f. $\frac{8}{1}$ 1904. Til Rødning 1947.
 A. Jelsberg..... f. $\frac{10}{3}$ 1898. Til Assens 1947.
 N. Steffensen..... f. $\frac{25}{11}$ 1904. Til Gentofte 1938.
 P. A. Kjær ..... f. $\frac{3}{11}$ 1881. Til Aalborg 1909.
 K. A. Christensen .. f. $\frac{24}{8}$ 1888. Til Sønderborg 1920.
 H. Holm ..... f. $\frac{6}{6}$ 1912. Til Søllerød 1944.
 O. Esbensen..... f. $\frac{23}{12}$ 1911. Til Haderslev 1947.
 A. Jensen ..... f. $\frac{8}{7}$ 1886. Skoleinspektør ved Borers
 gerskolen $\frac{1}{1}$ 1942.
 C. A. Langmack .... f. $\frac{18}{4}$ 1903. Viceinspektør ved Borers
 gerskolen $\frac{1}{4}$ 1942.

Tidligere lærerinder:

- C. Jonsen..... f. $\frac{2}{12}$ 1878. Afsk. 1943.
 K. M. Andersen .... f. $\frac{28}{12}$ 1879. Afsk. 1920.
 V. Møller..... f. $\frac{30}{5}$ 1853. Død 1916.
 A. K. Jensen ..... f. $\frac{5}{4}$ 1891. Afsk. 1936.
 J. M. Jacobsen .... f. $\frac{30}{3}$ 1888. Død 1934.
 A. Tetens..... f. $\frac{1}{3}$ 1913. Afsk. 1948.
 G. Ravn ..... f. $\frac{29}{7}$ 1917. Til Kolding 1947.

Af de nuværende lærerkræfter har flere virket ved skolen i en længere årrække. Frk. Bach således siden 1912 og hr. A. Nielsen siden 1913.

Det første hold realister (1909) bestod af følgende:

Ellen Gimsing – Gravers Halbye – Georg Krogh-Jensen – Hansa Knudsen – Ove Emil Larsen – Poul Ingyar Nielsen – Niels Jørgen Nielsen – Kaj Hofgaard Pedersen – Niels Ravnsbjerg – Aksel Søndergaard og Thorvald Jørgen Therkelsen.

De fleste af dem er født i 1893 og er nu i sidste halvdel af halvtredserne.

I de forløbne 40 år har skolen dimitteret til mellemskoleeksamen: 1840 elever. Til realeksamen: 989 elever. Ialt: 2829 elever.

Skolens elevantal var i 1909: 167. I 1949: 385.

Mange af skolens tidligere elever er nu kendte mænd og kvinder. Skolens betydning for byen og oplandet gennem de 40 år må andre bedømme.

J. Ø. Agersø.

Eksamensafgift. Elever, der indmeldes til realeksamen, betaler i henhold til undervisningsministeriets cirkulære af 20. marts 1923 10 kr. til staten. Elever, der indstilles til mellemskoleeksamen, betaler 5 kr. hver til staten.

Eksamensafgiften til staten betales til Mellem- og Realskolens skoleinspektør inden 1. april.

Flidspræmier. Skoleudvalget har vist skolerne den venlige vilje at afsætte et beløb på 500 kr. til flidspræmier. Disse fordeltes med 250 kr. til hver af skolerne. Disse flidspræmier, som består enten af bog- eller pengepræmier, er tænkt som opmuntringer til de flittigste elever uden hensyn til evner. De fordeles efter lærernes bedste skøn.

I Mellem- og Realskolen fik følgende elever tildelt flidspræmier:

Fra realklasserne: Bjarne Christensen, Kristen Haunstrup, Inger Schmidt, Herdis Trabjerg, Poul Andersen, Gerda Christensen, Helga Gade og Kirsten Pedersen.

Fra IV. m. klassen: Emil Agerskov, Vagn Jensen, Bent Larsen og Johannes Stidsen.

I Borgerskolen fik følgende elever tildelt flidspræmier:

Fra 8. kl.: Børge Christensen, Georg Lykke Jeppesen, Knud Nielsen og Inge Nørby.

Fra 7. kl.: Gerda Knudsen, Svend Thomsen, Karlo Vistisen, Rosa Lysgård, Rita Pedersen, Inger Lis Kongsgård Pedersen, Elva Christensen og Bent Norman Christensen.

Boghandler Ottensens ærespræmie tildeltes følgende elever: Kristen Haunstrup, Helga Gade og Bent Larsen.

Boghjælp til elever, der fortsætter i Struer gymnasium:

Skoleudvalget har i lighed med sidste år afsat et beløb til dette formål i portioner på 100 kr. årlig.

Ansøgninger, der må indgives for hvert af de 3 gymnasieår, indsendes skriftlig til skoleudvalgets formand eller til skoleinspektør Agersø.

Skolehaven, der ledes af lærer Jespersen, havde 150 elever, hovedsagelig fra Borgerskolen. Deltagelsen er frivillig, og arbejdet udføres uden for skoletiden.

Holstebro kommunale skoletandpleje har som sædvanlig omfattet så godt som alle skolesøgende børn med undtagelse af de udenbys elever.

Skolebespisningen fandt sted i tiden mellem den 5. januar og 12. april 1949.

Der var indmeldt 338 børn, og alle børnene fik middagsmad hver dag.

Frirejser på banerne. I sommeren 1949 blev der uddelt og benyttet 650 billetter.

Lærerbogsamlingen har i år modtaget 300 kr. i tilskud fra kommunen.

Ved nyindkøbet er der især lagt vægt på, hvad der er brug for af oplæsningsstof i de forskellige fag.

Bestyrelsen består af lærer Munk, formand, lærer Døssing og lærerinde frk. Østergaard Hansen.

Konfirmationsforberedelsen. Af hensyn til eksamen er det ønskeligt, at konfirmationsforberedelsen så vidt muligt foregår i III. mellemskoleklasse. Eventuelt, hvis alderen forhindrer dette, så i første halvdel af IV. mellemskoleklasse.

Skolebøger udleveres gratis til alle, der ikke selv ønsker at anskaffe dem; men hjemmene er ansvarlige for bøgernes behandling. Udenbys elever i Mellem- og Realskolen kan leje skolebøger for en månedlig betaling af 2 kr.

Til eleven!

1. Enhver bog, lånt på skolen, skal være forsynet med omslag.
2. Enhver af bøgerne skal på omslaget være forsynet med dit og klassens navn. Inden i bogen skriver du dit hovedbogsnummer.
3. Du skal have en taske eller lignende til at bære bøgerne i på skolevejen.
4. Tag aldrig på en bog med våde, snavsede eller fedtede fingre.
5. Væd aldrig fingrene, når du blader i en bog.
6. Læg bøgerne til side, mens du spiser.
7. Prøv på at finde et sted hjemme, hvor du kan have bøgerne i fred.
8. Husk på, at dine forældre skal erstatte bøger, som du har forringet, ødelagt eller bortkastet.

Skolernes ordensregler.

I. Almindelige bestemmelser.

1. Eleverne skal optræde høfligt og velopdraget såvel over for lærerne som over for hverandre indbyrdes.
2. Eleverne skal møde i rette tid på skolen; dog må ingen møde mere end 10 minutter, før deres skoletid begynder, og de skal efter endt skoletid straks gå hjem. På vejen til og fra skolen må der ikke udvises støjende opførsel, ligesom eleverne skal overholde de til enhver tid gældende færdselsregler og politivedtægten.
3. Eleverne skal møde rene og ordentlig påklædte. En elev, der gentagne gange møder snavset på skolen, kan af læreren henvises til skolens leder, der lader foretage det videre fornødne.
4. Eleverne skal medbringe de til undervisningen nødvendige ting og efter endt skoletid tage disse med hjem.
5. Eleverne må ikke beskadige skolens ejendele.
6. Udeblivelse på grund af sygdom eller af anden lovlig

årsag må hurtigst muligt af hjemmet meddeles til klasselæreren. Ønskes fritagelse af særlige grunde, må hjemmet henvende sig til klasselæreren derom.

7. Fundne sager afleveres til viceinspektørerne og kan afhentes kl. 9,45—10,00.
8. Slikkerier, tændstikker, cigaretter, piber o. lign. må ikke medbringes på skolen. Legetøj o. lign., som forstyrrer skolens orden, kan beslaglægges.
9. Bøger, som eleverne har lånt på skolen, skal behandles med omhu. Der må ikke skrives eller tegnes i dem, og de skal til enhver tid være forsynede med solidt omslagspapir, hvorpå elevens navn og klasse skal være tydeligt anført. Hjemmene har erstatningspligt over for skolen i tilfælde af, at lånte bøger beskadiges eller bortkastes.
10. Kun elever, der er i besiddelse af gyldigt cyklekort, udstedt af skolen, har ret til at cykle til og fra skole.

II. Orden på legepladsen.

1. Slagsmål og anden voldsom adfærd er forbudt. Der må kun kastes med snebolde efter udtrykkelig tilladelse fra gårdinspektionen, og en sådan tilladelse gælder kun for eet frikvarter ad gangen.
2. Papir og andet affald skal henlægges i affaldskasserne.
3. Eleverne må ikke forlade legepladsen i frikvarteret uden udtrykkelig tilladelse fra gårdinspektionen. Når der ringes ind, skal de straks og uden støj begive sig til deres klasser.
4. Al leg i eller ved skolens toiletrum er forbudt.

III. Orden i skolebygningerne.

1. Eleverne skal overalt i skolebygningen færdes uden støj.
2. Der vælges af klasselæreren to ordensdukse. Disse vælges på omgang og kun for en uge ad gangen.
3. Kun ordensduksene må opholde sig i klassen i frikvar-

teret. De har ikke adgang til skolelokalerne før normal undervisningstids begyndelse morgen og middag.

4. Efter forudgående sygdom kan det tillades en elev at opholde sig i klasseværelset i frikvartererne, men i så tilfælde må der fra hjemmet medgives eleven en skriftlig anmodning derom.
5. Eleverne har ikke adgang til skolernes depoter eller lærerværelser.

Skolelægens beretning for skoleåret 1948-1949.

Eleverne er undersøgt som sædvanlig. Det er i år lykkedes at få alle undersøgt på een nær, der har været syg det meste af året. Een kontrolleres af privat læge. Den store tuberculoseundersøgelse fandt sted i september 1948, da røntgenvognen var her. Alle børn fra 5. klasserne og nedad, der ikke tidligere var tilbudt calmettevaccination, fik denne tilbudt. Så godt som alle tog imod tilbudet, så faktisk hele skolen nu er vaccineret mod tuberculose. Der blev ikke fundet tuberculose på skolen. Der har været en enkelt omslager, en dreng, hvor calmette blev nægtet; han blev i løbet af vinteren træt og sløj, og det viste sig, at han var omslager; han kom på rekreation, bl. a. til Vrist. Det kan kun hilses med glæde, at tuberculosestationen nu tilbyder calmettevaccination allerede i 1. klasserne, da man derved tidligt giver børnene beskyttelse mod tuberculosen og undgår omslagerne i løbet af skoletiden. Afgangsklasserne er desuden blevet undersøgt på tuberculosestationen ved skoleårets slutning. Kun een i 8. kl. er ÷, ellers er resten + enten efter tuberculøs infektion eller calmettevaccination.

Sundhedstilstanden på skolen må siges at være god; der har i vinter været en epidemi af kighoste og en af mæslinger.

Hygiejnen bliver bedre og bedre, der er kun fundet 21 tilfælde af lus og 6 tilfælde af fnat, hvilket vist må siges at være meget lidt af ca. 1600 børn.

Ialt er 141 børn henvist til læge:

Hudlidelser	10
Holdningsfejl (udtalte)	13
Platfod, symptomgivende	15
Brok	8
Sygdomme i mund og svælg	7
Nedsat syn	35
Øjensygdomme	7
Fornyelse af briller	18
Ørelidelser	5
Dårlig almentilstand	2
Andre sygelige tilstande	18
Enat	6
Farveblinde, nyfundne ved undersøgelsen som sædvanlig i 4. kl.	7
Børn til kontrolundersøgelse	98
Forældre tilstede ved undersøgelsen	417
Klasselærer tilstede ved undersøgelsen	44
Calmettevaccinerede	783
Nægtet calmettevacc. (29 drenge og 50 piger)	79
Ikke difterivaccineret	9

Der er undersøgt 812 drenge og 795 piger, ialt 1607

Desuden er lærerpersonalet og rengøringspersonalet tuberculosekontrolleret.

Skolesundhedssygeplejersken har i årets løb regelmæssigt aflagt klassebesøg med henblik på hygiejnen. Hver klasse er undersøgt 1–3 gange; ialt har hun aflagt 127 klassebesøg og fundet hygiejnen middel hos 124 børn, hygiejnen dårlig hos 14 børn, hygiejnen god hos resten. Lus hos 21 børn. Hun har aflagt 17 hjemmebesøg.

De nye toiletter er nu taget i brug, og de er fortrinlig indrettede, der er håndvaske, men der mangler endnu sæbe og håndklæder; forhåbentlig kommer det også, nu forsyningssituationen bedres.

Ved skoleårets begyndelse tiltrådte frk. E. Mikkelsen arbejdet som vikar i skolesundhedssygeplejerskestillingen, fra aug. d. a. er hun fast ansat. Hun bydes velkommen til arbejdet.

Ved den sædvanlige sammenkomst for lærerpersonalet i maj d. a. holdt hr. lærer N. Kr. Lauritsen et meget interessant foredrag om intelligensundersøgelser og disses praktiske anvendelse, og jeg talte om øjensygdomme. Der var livlig diskussion.

Inger Poulsen,
skolelæge.

Erhvervsmæssigt arbejde. Intet skolepligtigt barn må anvendes til erhvervsmæssigt arbejde forud for skoletiden. Ved erhvervsmæssigt arbejde forstås arbejde mod vederlag uden for barnets hjem.

Et barn må altså ikke møde på sin byplads om morgenen, inden det går i skolen.

Gæstfrihed mod elever. I august 1948 var 20 elever fra IV. m.-klasserne Holstebro Hjemstavnsforenings gæster under en uges ophold i København.

I juli 1949 var et hold på 28 drenge og et hold på 28 piger Odd-Fellow Logens gæster i dennes sommerlejr i Od-desund i 14 dage.

Begge steder blev der gjort meget for eleverne, der i høj grad påskønnede denne gæstfrihed.

Kommunens lejrskole i Thy har været besøgt af ca. 200 elever fordelt på 4 hold. Hvert hold har haft et ophold på 10 dage. Opholdet er gratis for eleverne, og enhver elev får eet lejrskoleophold i sin skoletid.

Svømmeundervisningen drives i sommerhalvåret i friluftsbadet. Næsten alle elever får lært at svømme, inden de går ud af skolen. Et par hundrede elever består årlig en af de anerkendte svømmeprøver.

Af skolernes dagbog 1948-1949:

- ¹²/₈ 1948: Skolerne begyndte efter endt sommerferie.
- ¹²/₈ 1948: 20 elever på besøg i København som hjemstavnsforeningens gæster.
- ¹⁹/₈ 1948: Første hold elever sendt i lejrskole.
- ¹¹/₉ 1948: Skoleidrætsstævne i Herning for amtets skoler.
- ²⁴/₉ 1948: Jagtfilmen forevises for eleverne.
- ²⁸/₉ 1948: Røntgenvognen besøger skolerne.
- ¹⁸/₁₀ 1948: Efterårsferien begynder.
- ²⁷/₁₀ 1948: Ministeriet fornyer eksamensretten for 3 år til skoleinspektør Agersø.
- ²⁵/₁₁ 1948: Inspektion i dansk og historie af inspektør Jepsen.
- ¹³/₁₂ 1948: »Røde Kors«-filmen fremvises for eleverne.
- ²²/₁₂ 1948: Juleferien begynder efter en højtidelighed i sognekirken.
- ¹⁴/₂ 1949: En engelsk film forevises for de store elever.
- ⁷/₃ 1949: En Afrikafilm vises for eleverne.
- ⁴/₄ 1949: Skriftlig optagelsesprøve til Mellem- og Realskolen.
- ²¹/₄ 1949: Lærer Johansen døde.
- ²⁵/₄ 1949: Lærer Johansens begravelse. Skolerne havde fri om eftermiddagen.
- ⁹/₅ 1949: Skriftlig eksamen begynder.
- ²⁸/₅ 1949: Mundtlig eksamen begynder.
- ¹/₆ 1949: Optagelsesprøve for udenbys elever.
- ⁸/₆ 1949: Inspektion i sløjd af inspektør Alkjær.
- ²²/₆ 1949: Skriftlig årsprøve begynder.
- ²⁴/₆ 1949: Skoleafslutning i den store gymnastiksal.
- ²⁷/₆ 1949: Sommerferien begynder.

Lærerpersonalet.

(31. juli 1949).

Ved kommuneskolerne er ansat 2 skoleinspektører, 3 viceinspektører, 12 overlærere, 24 fast ansatte lærere, 13 fast ansatte lærerinder, 2 timelærere og 4 timelærerinder samt 2 faste vikarer; ialt 62 embeder.

	Født	Ansæt i Holstebro	Tjeneste- alder
<i>Skoleinspektører:</i>			
1. J. Ø. Agersø	9/8 1889	1/1 1934	1/1 1934
2. A. Jensen	8/7 1886	23/8 1920	1/1 1942
<i>Viceinspektører:</i>			
1. A. F. SkovsMikkelsen	29/10 1889	30/10 1920	1/4 1943
2. C. A. Langmack	18/4 1903	7/1 1929	1/4 1943
3. S. Mogensen	25/7 1891	1/10 1915	1/4 1943
<i>Overlærere:</i>			
1. A. Th. Nielsen	8/2 1887	21/8 1911	1/4 1943
2. Johs. Pedersen	9/2 1888	16/11 1917	1/4 1943
3. H. Munkholm	14/11 1904	26/8 1929	1/4 1943
4. E. P. Ruby	10/12 1906	13/8 1931	1/4 1943
5. Alfred Jensen	4/10 1900	1/3 1933	1/4 1943
6. Sv. Pilgaard	1/11 1913	15/8 1935	1/11 1943
7. K. Mogensen	29/7 1889	24/5 1917	1/2 1945
8. H. Hammer	23/6 1901	1/10 1940	1/10 1945
9. Frk. K. Jensen	2/9 1882	1/3 1914	1/4 1943
10. Fru E. Kamstrup . . .	4/2 1891	15/8 1914	1/4 1943
11. Frk. E. Normark . . .	13/5 1905	25/11 1929	1/4 1943
12. Frk. K. Bach	10/12 1885	1/10 1912	1/8 1945
<i>Lærere:</i>			
1. Ledigt embede			
2. A. Munk	22/2 1894	1/8 1947	1/10 1919
3. Nør Christensen	19/9 1904	1/6 1948	1/1 1929
4. H. Ohlendorff	14/9 1907	20/1 1930	1/2 1932

	Født	Ansæt i Holstebro	Tjeneste- alder
5. V. Rasmussen	11/6 1904	1/5 1930	1/5 1932
6. Chr. Becher	27/10 1908	12/8 1932	1/9 1934
7. S. K. Skov	10/1 1903	1/11 1947	1/1 1935
8. K. Winding Pedersen	18/3 1908	1/10 1948	1/10 1936
9. N. Kr. Lauridsen . . .	23/11 1910	1/9 1933	1/10 1938
10. Ingv. Hjuler	30/8 1911	1/10 1940	1/10 1938
11. Arne Bech	20/8 1911	11/1 1937	1/4 1939
12. Axel J. Gadegaard . .	14/11 1914	1/6 1943	1/4 1941
13. H. F. Poulsen	30/4 1911	16/8 1940	1/6 1942
14. Johs. Aaberg	24/6 1911	6/1 1940	1/11 1942
15. B. Risom Pedersen . .	29/9 1919	1/12 1945	1/8 1944
16. Kristen Gausdal . . .	21/3 1920	27/8 1945	1/10 1944
17. Brændgaard Pedersen	3/5 1911	1/5 1947	1/2 1945
18. Svend Jespersen . . .	10/7 1913	27/8 1945	1/6 1945
19. Frederik Kastberg . .	28/10 1921	17/8 1943	1/11 1945
20. Halskov Mosgaard . .	25/6 1919	1/11 1945	1/4 1946
21. J. P. Balling	26/1 1918	2/9 1944	1/1 1947
22. Vagn Nielsen	4/11 1918	1/4 1948	1/6 1947
23. Knud Døssing	15/12 1921	27/8 1945	1/9 1947
24. K. Jørgensg. Hansen .	17/3 1915	1/12 1946	1/5 1948
<i>Lærerinder:</i>			
1. Frk. D. Hansen	28/8 1891	25/8 1917	1/7 1916
2. Fru K. Langmack . . .	30/5 1893	21/8 1919	1/8 1918
3. Frk. Anna Rømer . . .	9/1 1902	1/10 1945	1/2 1931
4. Frk. I. Jensen	16/6 1897	1/10 1929	1/10 1931
5. Fru K. Christiansen . .	30/12 1905	1/11 1933	1/2 1936
6. Frk. Anna Pedersen . .	6/9 1902	1/3 1949	1/11 1936
7. Fru L. Sønderup . . .	12/4 1910	17/9 1934	1/7 1937
8. Frk. M. Sandegaard . .	1/3 1906	1/10 1948	1/4 1939
9. Frk. Erna Barslund . .	20/5 1913	1/10 1945	1/10 1943
10. Frk. Edith Kalhave . .	15/1 1920	1/10 1945	1/8 1946
11. Frk. Karen Ø. Hansen	19/6 1918	1/2 1948	1/9 1947

	Født	Ansæt i Holstebro	Tjeneste- alder
12. Frk. M. K. Navntoft	14/4 1915	1/11 1948	1/9 1947
13. Frk. K. E. Storebjerg	5/9 1919	27/8 1945	1/10 1947
<i>Timelærere:</i>			
1. H. R. Fisker	8/5 1924	1/8 1947	
2. J. H. Pedersen	31/1 1916	1/11 1948	
<i>Timelærerinder:</i>			
1. Fru Rigmor Gausdal	16/1 1918	1/8 1947	
2. Fru Grethe Fisker . . .	21/4 1924	14/8 1947	
3. Frk. Karen Helles . . .	25/9 1923	1/4 1948	
4. Frk. Rigmor Bonde .	31/10 1923	1/8 1948	
<i>Faste Vikarer:</i>			
1. Ledigt embede			
2. Inge Holsteen Jessen	4/1 1921	1/8 1948	

Løse vikariater har været besørget af fru Mogensen, fru Ragna Døssing, Fru Eva Skou Jensen, Frk. Inge Mogensen, Vinther Nielsen, Tjørnild, Kaasgaard og frk. Aase Sørensen.

Forandringer i lærerpersonalet 1948-49.

Lærerinde frk. Bach blev 1/8 1948 udnævnt til overlærer, mens frk. Rigmor Bonde, Holstebro, blev ansat som time-lærerinde, og lærerinde i Borlund frk. Inge Holsteen Jessen blev ansat som fast vikar.

Lærerinde fru Bjerregaard, f. Tetens, tog sin afsked fra skolevæsenet den 30/9 1948 p. gr. af giftermål.

Den 1/10 1948 blev lærer Hammer udnævnt til overlærer, og samme dato ansattes lærerinde frk. Maria Sandegaard, Bøvling, og timelærer Jørgensgaard Hansen, Holstebro,

samt lærer K. Winding Pedersen, Heldum, som købstadslærere.

Den $\frac{1}{11}$ 1948 blev lærerinde i Gedsted, frk. Marie K. Navntoft ansat som købstadslærer, mens lærer Henry Pedersen, Vinderslev, blev ansat som timelærer, og den $\frac{1}{3}$ 1949 fik lærerinde i Aagaard, frk. Anna Pedersen ansættelse som købstadslærer.

Efter et par års tiltagende svaghed døde lærer C. M. Johansen den $\frac{21}{4}$ 1949.

Lærerkredsens kursus 1948-49.

Årskursus. Det i 1947 påbegyndte årskursus i matematik med adjunkt frk. Hirth, Struer, som lærer afsluttedes i maj 1949 med 12 deltagere, heraf 9 fra Holstebro.

Korte instruktionskursus. September 1948: Professor Skautrup, Aarhus: Den nye retskrivning.

Oktober 1948: Forfatteren Hans Povlsen: Dansk.

April 1949: Skoledirektør N. P. Andersen, Esbjerg: Bøgers brug i undervisningen.

Maj 1949: Seminarielærer Axel Nielsen, Haderslev: Naturohistorie.

Tale- og ordblindeundervisningen gives af frk. Kalz have og hr. Alfred Jensen.

I skoleåret 1948/49 er behandlet 9 elever med ordblindhed og 23 elever med stammen og udtalefejl.

Desuden er der i foråret 1949 undersøgt 23 elever for ordblindhed og 15 elever for stammen og udtalefejl, af hvilke elever en del indkaldtes til behandling i det nye skoleår.

Lærerpersonalets fraværelse har i skoleåret 1948-49 udgjort på grund af sygdom:

Lærere . . . . . 2,94 pct.

Lærerinder . . . . 8,09 »

Af andre grunde:

Lærere . . . . . 0,51 pct.

Lærerinder . . . . 0,15 »

Skolebetjent J. P. Graagaard, ansat 1/10 1933.

Anden undervisning på skolerne. Skolernes lokaler har uden for skoletiden været benyttet af følgende:

Holstebro Handelsskole, Skolen for ufaglært Ungdom, Tunghøreforeningen, Husmoderforeningen, Arbejdernes Oplysningsforbund med Arbejdsteknisk Skole samt af idræts- og gymnastikforeningerne. Lokaler er tillige benyttet i kortere perioder af enkelte andre sammenslutninger, der afholder kursus for deres medlemmer.

Skoleårets forløb.

Skolerne begyndte undervisningen efter sommerferien den 12. august 1948.

Undervisningen er forløbet normalt. Desværre lider skolerne meget stærk under lokalemangel. Der er således 20 vandreklasser for tiden. De 8 af disse har man midlertidigt lejet ind på Teknisk Skole. De øvrige 12 vandreklasser må skifte lokale for hver time. Da elevtallet er stærkt stigende, er der kun udsigt til en forværring af dette forhold. Særlig lokalerne er så stærkt beslaglagte, at undervisningstiden der må udstrækkes til kl. 17. Den påtænkte læsestue kan ikke oprettes, da lokalet ikke kan undværes som klasseværelse. Læskure findes ikke, så eleverne må opholde sig i kældrene i frikvartererne i dårligt vejr. Manglen på cykleskure giver god fortjeneste til cyklereparatører. Den nævnte mangel på lokaler kan kun rettes ved opførelsen af den projekterede skole på Sønderland. Man forventer snarest tilladelse til opførelse af denne og af læs- og cykleskure.

Heldigvis byder skoleåret også på forbedringer: Toiletforholdene er nu i orden. Fyringsforholdene ligeledes. Bygningerne nord for Danmarksgade er nu samlede under eet moderne centralfyr, og installationerne i den såkaldte »nye skole« er ligeledes moderniserede. Skoleudvalget fortjener tak for disse forbedringer.

Skolernes afslutningsmøde blev afholdt fredag den 24. juni 1949 i den store gymnastiksal. Der blev talt af skolekommissionens formand, pastor Sørensen, skoleinspektør Agersø og skoleinspektør Jensen. Derefter uddeltes eksamensbeviser og flidspræmier til eleverne. Ind imellem sang et børnekor sange under ledelse af lærer Nør.

Efter mødet var skoleudvalget vært ved et fælles kaffebord for lærerpersonalet.

Efter bogafleveringen lørdag den 25. juni blev der givet sommerferie til 11. august.

Holstebro kommunale Skoler, i september 1949.

A. Jensen.

J. Ø. Agersø.

